

baade skriftlig og mundtlig, at man bør komme dertil, at Staten skal have Ret til at tage Børnene fra Forældrene, naar de ville give dem Undervisning i Kristendom, idet man betragter det næsten som en Forbrydelse at lade Børnene undervise i Religion og den kristelige Børnelærdom. Ja, saa fræk er man virkelig bleven, at man fra enkelte Sider vover at udtale som det eftertragtelssværdige, at ligesom man tager Børnene fra de Forældre, der forsømme Børnenes legemlige Opdragelse, saaledes skulde man ogsaa tage Forældretretten fra dem, der ville have deres Børn underviste i Religion! Det er en enkelt Svale eller, rettere sagt, nogle enkelte Stormfugle, der bebude saadanne Samfundstilstande, men jeg haaber, det vil vare længe, inden sligt lykkes, ja, at det aldrig skal lykkes at faa indført den Aand og den Tankegang i vor Lovgivning. Men det kan jo ikke nægtes, at efterhaanden som Modstanden mod Kristendommen bliver større og stærkere i Landet, vil den virke smittende ogsaa paa en Del af Lærerstanden, og da vil Befolkningen mere end nu vaagne op af sin Dvale, og den enkelte vil spørge: Kan jeg forsvare at sætte mine Børn i en Skole, hvor Lærerne nære Anskuelse om Forhold, der for mig ere Samvittighedssager, stik modsatte dem, jeg ønsker mine Børn skulle paavirkes af?

Jeg siger derfor, at vi maa holde Fremtiden aaben, saaledes at der er Midler i Hænde for den ubemidlede saa vel som for den mere velstillede Mand, Fader og Værge, til at de kunne faa deres Børn underviste af de Mænd eller Kvinder, som de staa i nøje Overensstemmelse med i aandelig Henseende. Det er derfor, jeg mener, at man ikke ved at paalægge større Byrder paa Kommunerne og Skatteyderne skal gøre det mere og mere vanskeligt, for ikke at sige mere og mere umuligt, for alle at benytte den Ret, som Lovgivningen heldigvis hjemler enhver.

Nu siger man jo nok, at det gaar jo godt nok hidtil, og jeg skal ikke nægte, at den offentlige Skole i mange Maader har nydt godt af den fri Skoles Paavirkning, og at Tonen og Aanden i den offentlige Skole jo i mange, mange Maader er meget forbedret, og at mange Skoler ere af en saadan Beskaffenhed, at Forældre med Glæde og Tryghed kunne sende deres Børn i disse Skoler. Men jeg tror ikke paa, at Tilstanden vil vare ved saaledes ret længe, jeg tror, at det mange Steder vil blive en Samvittighedssag for Forældrene at lade

deres Børn undervise udenfor den offentlige Skole.

Det ærede Medlem, der talte sidst i Gaar, det ærede Medlem for Maribo (Chr. Reventlow), mente, at man kunde forbedre Tilstanden ved at sørge for, at Lærerne fik nogle flere Kundskaber. Det var en af Vejene, ad hvilke det ærede Medlem vilde gaa, og jeg ved jo, der er en Strømning indenfor Lærerstanden, der i høj Grad kræver, at Seminaristerne skulle have en saadan Undervisning paa Seminarierne, for de træde ud i Livet som Lærere, at de i det mindste kunne et eller to fremmede Sprog. Der er dem, der mene, at det vil højne dem i Befolkningens Anseelse. Jeg ved virkelig ikke, om nogen for Alvor tror, at det særlig højner en Mands Anseelse, at han kan et, to eller tre Sprog. Jeg tror ikke, at den Overtro er til Stede mere i Befolkningen. Maa jeg spørge: Tror noget æret Medlem her i denne Sal, at f. Eks. Bønderne ude paa Landet gaa med den største og dybeste Respekt for en Jernbaneassistent, fordi de vide, at han kan to eller tre Sprog. (Chr. Reventlow: Han kan maaske slet intet!). Jo, de skulle i alt Fald kunne to, for de skulle vist som Regel have Præliminæreksamen for overhovedet at komme i Statsbanernes Tjeneste. Men jeg tror, at Befolkningen kun har Agtelse og Ærbødighed for den Mand, enten han kan fremmede Sprog eller ikke, som de kende som en dygtig Mand, en hensynsfuld Mand, en pligtopfyldende og samvittighedsfuld Mand i det Kald, i hvilket han er stillet. Det tror jeg, er Rettesnoren for den Befolkning, hvis Embeds- og Bestillingsmand Læreren er, og jeg tror, det er en meget god Rettesnor.

Det ærede Medlem for Maribo mente, det var en stor Fejl, at Lærerne ere for afhængige af Præsterne. Det ærede Medlem mente, at det satte dem i social Henseende ikke saa lidt ned, at man havde den Tro om dem, at de vare afhængige af Præsterne. Jeg tror egentlig talt ikke, at det trykker Lærerne ret meget. Min Erfaring gaar ud paa, at de have temmelig rystet det Tryk af sig, og at det skulde sætte dem ned i social Henseende, at de skulle sige Amen i Kirken og paa nogle enkelte Omraader skulle gaa Præsten til Haande, tvivler jeg om. Nej, tværtimod. Se ud over denne Sal — kunne De faa Øje paa en eneste Præst her inde? Nej, en Præst kan ikke komme her ind, for han kan neppe blive valgt. Men Lærerne kunne komme her ind, for de staa netop